

Dziennik Urzędowy

ces. i król. Komendy obwodowej w Lublinie.

II. ROCZNIK.

Część V. — Wydana i rozesłana dnia 15. Maja 1916 roku.

Treść: (52 — 69). 52. Pożegnanie Jego Ekscellencyi wojskowego generalnego gubernatora do ludności generalnego gubernatorstwa. — 53. Rozporządzenie Naczelnej Komendy armii odnośnie do wprowadzenia czasu letniego. — 54. Rozporządzenie Naczelnego Komendanta armii, dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach. — 55. Zapomogi i pobory pensyjne dla poddanych rosyjskich w zajętych obszarach Polski. — 56. Zakaz sprzedaży śmietany. — 57. Przepisy odnośnie do Stowarzyszeń. — 58. Rozporządzenie odnośnie do ułatwienia uprawy buraków cukrowych. — 59. Obwieszczenie c. i k. generalnego gubernatorstwa wojskowego odnośnie do użycia ludności miejscowej do robót około budowy dróg i nad Wisłą. — 60. Zmiana nazw Nowo-Aleksandrya i Iwangorod. — 61. Rozporządzenie c. i k. Komendy obwodowej odnośnie do przymusowego szczepienia ochronnego przeciw ospie. — 62. Środki zapobiegawcze przeciw niebezpieczeństwu kornika. — 63. Prowadzenie metryk (rejestrów stanu) — 64. Przywóz towarów z ces.-niemieckiego obszaru okupowanego. — 65. Zakaz pokątnego pisarstwa. — 66. Podporządkowanie zakładów hutniczych. — 67. Środki zapobiegawcze przeciw rozszerzaniu się chrabąszczy. — 68. Podjęcie dalszej czynności Towarzystwa wzajemnych przymusowych ubezpieczeń na obszarze c. i k. generalnego gubernatorstwa. — 69. Uznanie dla sołtysa Michała Wydry.

52.

Pożegnanie Jego Excellencyi wojskowego generalnego gubernatora do ludności generalnego gubernatorstwa.

DO LUDNOŚCI GENERALNEGO GUBERNATORSTWA!

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiłościwszy Pan, raczył najlaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stanowiska generał-gubernatora.

Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał się pod moim kierownictwem według możliwości łagodzić w tym kraju skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwę ludności, potrzebującą pomocy, jakoież, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze

i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całym zaufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorliwie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję za to w imieniu własnym i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żegnam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogosławieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin. 23 Kwietnia 1916 r.

ERYK br. DILLER, w. r.
Generał Major.

53.

Rozporządzenie Naczelnej Komendy Armii odnośnie do wprowadzenia czasu letniego.

Poniżej podaje się do wiadomości pełny tekst rozporządzenia c. i k. Naczelnego Komendanta armii z dnia 23 Kwietnia 1916 r., odnośnie do wprowadzenia czasu letniego na rok 1916.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Na czas od 1 maja do 30 września 1916 r. wprowadza się wyjątkowy rachunek czasu (letniego).

Mianowicie dzień 1 maja 1916 r. rozpoczyna się 30 kwietnia o godzinie 11 w nocy według dotychczasowego zegaru, dzień 30 września kończy się z upływem 1 godziny po północy według czasu niniejszem rozporządzeniem ustalonego.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia.

Arcyksiaże Fryderyk marszałek polny porucznik.

54.

Rozporządzenie Naczelnego komendanta armii, dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach.

Poniżej ogłasza się pełny tekst rozporz. Naczelnego Komendanta armii z dn. 3 kwietnia, odnośnie do robót przy uprawie pól i żniwach.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Przymus gospodarstwa rolnego.

Kto rozporządza gruntem rolnym, winien ten grunt należycie uprawić i dbać o racjonalne zużytkowanie zbioru.

Artykuł II.

Komisye gospodarskie.

§ 1.

Cel i uprawnienia.

Dla rychłego i celowego zabezpieczenia robót polnych ustanawia się komisye gospodarskie. Obowiązkiem ich jest:

1. stwierdzić ilość istniejących środków do prowadzenia gospodarstwa i sił roboczych i ustalić niepokryte zapotrzebowanie tychże;
2. dostarczyć sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa dla tych gruntów, które nie mogą być zagospodarowane własnymi siłami przedsiębiorstwa, do którego należą;
3. zabezpieczyć gospodarstwo rolne na gruntach opuszczonych lub niezagospodarowanych.

Urząd członka komisji gospodarskiej jest honorowym i nie można się od niego uwolnić.

§ 2.

Skład komisji.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedną komisję gospodarską, Komendant obwodu może połączyć kilka gmin w obszar jednej komisji.

Każda komisja składa się z pięciu do siedmiu członków, zamieszkałych w jej obszarze urzędowym.

Komendant obwodu mianuje członków komisji, a na ich wniosek, przewodniczącego.

O ustąpieniu członka winna komisja natychmiast donieść Komendantowi obwodu, celem zamianowania innego członka.

Komendant obwodu nadzoruje czynność komisji gospodarskich, może rozwiązać komisję, które nie dopełniają swych obowiązków, składać z urzędu członków komisji i zastępować ich innymi. Przeciw takim zarządzeniom Komendanta obwodu niema odwołania.

§ 3.

Uchwały.

Komisję gospodarską zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby; do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Jeżeli się takiej większości nie osiągnie, lub w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały wciąga się do protokołu, odpis protokołu przedkłada się Komendantowi obwodu.

Jeżeli nie można zwołać komisji na czas, winien przewodniczący wydać w nagłych wypadkach potrzebne zarządzenia i donieść o tem komisji na następnem posiedzeniu.

Artykuł III.

Gospodarstwo rolne.

§ 4.

Wzajemna pomoc w gminie.

Zapotrzebowanie rolniczych sił roboczych należy przedewszystkiem pokryć dobrowolną pomocą.

O ile to nie jest możliwem, winna komisja gospodarska przydzielić potrzebne siły robocze. Wszystkie osoby płci męskiej lub żeńskiej osiadłe w gminie, muszą na zarządzenie komisji gospodarskiej wykonywać roboty polne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1. duszpasterze, lekarze, akuszerki i osoby pozostające w służbie publicznej lub zajęte przy pielęgnowaniu chorych,

2. Osoby, które z powodu swego stanu zdrowia nie nadają się do robót rolnych, o które chodzi;
3. samoistni gospodarze i ich służba, o ile zatrudnieni są we własnem gospodarstwie robo-
tami tego samego rodzaju;
4. posiadacze rolnych, przemysłowych lub innych przedsiębiorstw oraz ich pomocnicy, o
ile są niezbędni do utrzymania w ruchu przedsiębiorstwa,

§ 5.

S i ł y p o c i ą g o w e, m a s z y n y i n a r z ę d z i a.

Komisya gospodarska rozstrzyga, jakie siły pociągowe, maszyny lub narzędzia są zbędne w danem przedsiębiorstwie gospodarskiem i może zarządzić, aby użyczono tychże innemu przedsiębiorstwu w tej samej gminie, które potrzebuje ich pomocy.

§ 6.

P o m o c m i ę d z y r ó ż n e m i g m i n a m i.

Komendant obwodu może zarządzić, aby zbędnych w jednej gminie sił roboczych lub pociągowych, maszyn i narzędzi użyczono potrzebującym ich pomocy przedsiębiorstwom z innej gminy.

§ 7.

W y n a g r o d z e n i e.

Robocizny i dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi są z reguły bezpłatne.

Osobom, które żyją z zarobku dziennego lub tygodniowego, lub których utrzymanie zawisłe jest od zarobku, przysługuje zapłata, którą wyznacza Komendant obwodu. Komendant obwodu oznacza także wynagrodzenie, które należy wypłacić w wypadkach godnych uwzględnienia za dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi.

Osoby, które mają roszczenie do zapłaty i inwentarze żywe i martwe, za których dostarczenie należy się wynagrodzenie, winny być użyte w miarę możliwości na takich posiadłościach których właściciele, posiadacze lub użytkownicy rozporządzają środkami na wypłatę robocizny lub wynagrodzenia.

§ 8.

Z a r z ą d p r z y m u s o w y.

Grunta opuszczone oddaje komisya gospodarska osobom godnym zaufania (zarządcom przymusowym) w celu uprawy i użytkowania. Zarządcami przymusowymi mogą być także gminy lub inne korporacje. Większe obszary, których w ten sposób nie można zużytkować, bierze Komenda obwodowa w zarząd przymusowy na rachunek c. i k. Zarządu wojskowego.

Zarząd przymusowy kończy się z chwilą zebrania plonów. Zarządcom przymusowym przypada pełny dochód z gruntu; ponoszą jednak wszystkie wydatki połączone z gospodarstwem rolnem.

Grunta nie uprawione jeszcze 15. kwietnia 1915. jeżeli nie zabezpieczono ich racjonalnej późniejszej uprawy, mogą być uprawione przez Komendę obwodową na rachunek właściciela lub oddane w zarząd przymusowy w miarę postanowień tego paragrafu.

§ 9.

O b o w i ą z k i w o b e c p o s i a d a c z y g r u n t u.

Jeżeli osoba, której przysługuje prawo dysponowania opuszczonym gruntem (posiadacz) powróci w czasie istnienia zarządu przymusowego (§ 8), winien zarządca przymusowy dostarczyć mu ze zbiorów gruntu plonów w naturze, w ilości niezbędnej do wyżywienia aż do przyszłorocznych żniw. Posiadacz gruntu natomiast obowiązany jest współpracować w przedsiębiorstwie rolnem; wynagrodzenie za to przysługuje mu tylko o tyle, o ileby inaczej jego utrzymanie było zagrożone.

Obowiązek wyżywienia rozciąga się — o ile wydajność gruntu starczy — także na niezaopatrzonych członków rodziny posiadacza; ci ostatni obowiązani są również do współpracy, o ile są zdolni do pracy.

O roszczeniach wynikających z przepisów tego paragrafu, rozstrzyga Komendant obwodu po wysłuchaniu komisji gospodarskiej; przeciw takim rozstrzygnięciom niema odwołania,

Artykuł IV.

Postanowienia wykonawcze i końcowe.

§ 10.

Sprawozdania z działalności komisji.

Każda komisja gospodarska winna przedłożyć Komendzie obwodowej do 10. czerwca tabelaryczne zestawienie zużytkowania gruntów w każdej gminie, nadto 1. i 15 każdego miesiąca sprawozdanie o stanie uprawy i zasiewów, zaś w czasie żniw o zbiorach.

Fornularze tabeli i sprawozdań ustala General-Gubernatorstwo.

§ 11.

Postanowienia karne.

Kto nie wypełnia oznaczonych w § 1 obowiązków co do swych gruntów, traci na bieżący okres gospodarki prawo używania gruntów, całkiem nieuprawionych lub niedostatecznie uprawionych i pól z nich. Jeżeli niemożność należytej uprawy nie zostanie udowodniona będzie nadto, stosownie do wielkości gruntu, nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron lub areszt do jednego roku.

Każde inne przekroczenie tego rozporządzenia lub zarządzenia, wydanego na jego podstawie, tudzież zaniedbywanie obowiązków członka komisji gospodarskiej, karane będzie grzywną do tysiąca koron, w razie niemożności ściągnięcia grzywny, aresztem do trzech miesięcy.

Osobom, pobierającym zasiłki z funduszu c. i k. Zarządu wojskowego, mogą być te zasiłki odebrane, jeżeli się wzbraniają użyzyć dobrowolnej lub przepisanej pomocy według §§ 4–6.

Odsiedzenie kary aresztu może być odroczone aż do ukończenia pewnych robót rolnych albo zbiorów.

Rozstrzygnięcia, zarządzenia i orzeczenia karne na podstawie tego paragrafu wydaje Komenda obwodowa.

§ 12.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny w. r.

55.

Zapomogi i pobory pensyjne dla poddanych rosyjskich w zajętych obszarach Polski.

Poniżej podaje się do ogólnej wiadomości postanowienia rozporządzenia c. i k. Naczelnej Komendy armii z dn. 4 marca 1916 M. V. Nr. 19039/S odnośnie do zapomóg i poborów pensyjnych dla poddanych rosyjskich w c. i k. obszarze okupowanym.

Pobieranie pensji przez funkcjonariuszy państwa rosyjskiego pozostałych w zajętych obszarach, dalej zapomogi dla pozostałych rodzin tych funkcjonariuszy państwowych, którzy wskutek wojny znajdują się poza obszarem okupacyjnym, oraz dla rodzin żołnierzy, zostają przy zniesieniu dotychczasowych rozporządzeń w następujący sposób jednolicie uregulowane:

1. Warunkiem dla przyznania poborów lub zapomóg jest we wszystkich wypadkach rzeczywista potrzeba z powodu braku dochodów prywatnych, z których możnaby zaspokoić potrzeby życiowe, ponadto muszą funkcjonariusze państwowi, emeryci i wdowy (sieroty), wykazać legalnym dowodem swoje prawo do poborów ze środków państwowych.

2. Urzędnicy państwowi i służby.

Funkcjonariusze państwowi (włącznie ze służbą kolei państwowych) mogą za wynagrodzeniem otrzymać zajęcie w zarządzie, o ile to możliwe, w charakterze odpowiadającym ich poprzedniemu stanowisku.

Uzyskanie posady czyni się zależnem od tego, że urzędnicy w piśmiennem oświadczeniu stosownie do postanowień konwencji hagskiej z dnia 18 października 1907 r. zobowiążą się, powierzony im urząd lojalnie i sumiennie służyć, nic nie czynić i wszystkiego zaniechać, co tylko mogłoby szkodę przynieść austriacko-węgierskiemu zarządowi na obszarach zajętych.

Wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać pobieranych ostatnio od dotychczasowego państwa poborów oznacza wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo.

3. Urzędnicy państwowi i służba (włącznie ze służbą kolei państwowych), którym nie może być udzielony zarobek przez danie im posady w zarządzie, mogą otrzymywać zapomogi w wymiarze połowy ostatnio pobieranej pensji bez dodatków.

4. Emerytom oraz oficerom rosyjskiego zarządu państwowego można na ich prośbę wypłacać:

- a) pełną emeryturę, o ile ona podług książki emerytalnej, względnie ostatniego wykazu płatniczego nie przewyższa 20 Kor. (10 rb.) miesięcznie;
- b) kwotę 20 Kor. miesięcznie przy emeryturach od 20—40 Kor. (10—20 rb.);
- c) połowę emerytury przy emeryturach powyżej 40 Kor. (20 rb.).

5. Wdowom i sierotom po funkcjonariuszach państwowych należy wypłacać pobory według postanowień punktu 4.

6. Pozostałym rodzinom rosyjskich funkcjonariuszy państwowych, które dowodnie utrzymywane były z dochodów głowy rodziny i które nie mogą rościć sobie prawa do ustawowych poborów po myśli punktów 2, 4, 5, albo też do zapomóg po myśli punktu 7, mogą być przyznane ciągle zapomogi w wysokości 60 hał, dziennie dla każdego z członków rodziny, żyjącego we wspólności rodzinnej i starszego ponad 5 lat, w wysokości 30 hał. dziennie dla członków rodzin poniżej 5 lat i w wysokości 1 Kor, dziennie dla osób pojedynczych, nie żyjących we wspólności rodzinnej.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnej żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać kwotę 45 K. miesięcznie i nie może też być większą od ostatnio pobieranych poborów utrzymującego rodzinę.

7. Zapomogi dla rodzin żołnierzy rosyjskich (osób niższych stopni wojskowych), które nie mają prawa do korzystania z zasiłków pieniężnych podług punktu 7, wynoszą 40 halerzy dziennie dla każdego żyjącego we wspólności rodzinnej, a starszego ponad 5 lat członka rodziny, 20 hał. zaś dla każdego członka rodziny poniżej 5 lat.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać 30 Kor. miesięcznie i nie może być większą niż ostatnio przez utrzymującego rodzinę osiągnięty dochód.

Prośby o te wsparcia muszą być przez odnośną gminę pod osobistą odpowiedzialnością Naczelnika gminy potwierdzone i przez odnośny posterunek żandarmeryi sprawdzone.

8. Zapomogi i wsparcia dla biednych austriacko-węgierskich poddanych, oraz dla przynależnych do państw sprzymierzonych, zastrzeżone są rodzinnemu zarządowi ubogich i mogą być tylko w wypadkach chwilowej i nieodzownej potrzeby, w niezbędnej wysokości udzielane; nigdy jednak zasadniczo z pominięciem rodzimej władzy i bez zastrzeżenia zwrotu.

Podania o zapomogi dla rodzin zmobilizowanych i o wszystkie inne ustawowo przysługujące wsparcia z funduszków publicznych wnosić należy do właściwej władzy w kraju rodzinnym.

9. Powyższe postanowienia wchodzi w życie na obszarach podlegających c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu w Lublinie z dniem 4 marca 1916 r.

56.

Zakaz sprzedaży śmietany.

E. Nr. 12170.

W myśl rozkazu c. i k. generalnego gubernatorstwa wojskowego z dn. 24 kwietnia b. r. J. F. Nr. 24993 wydaję ze względu na konieczność bardzo oszczędnego obchodzenia się z zapasami tłuszczu następujące zarządzenie dla obwodu lubelskiego:

1. Sprzedaż śmietany (tak słodkiej jak kwaśnej) jest w ogólności zabroniona.
2. Wyrób śmietany jest dozwolony wyłącznie w celu przeróbki na masło.
3. Sprzedaż kawy ze śmietanką w kawiarniach, cukierniach, składach mleka, restauracjach i t. d. jest zakazana.

Każde przekroczenie tego rozporządzenia, które z dniem ogłoszenia wchodzi w życie, będzie karane konfiskatą towaru i karą pieniężną do 300 kor. względnie aresztem do jednego miesiąca.

57.

Przepisy odnośnie do stowarzyszeń.

Zaszły często wypadki, że związki i stowarzyszenia nie przestrzegały obowiązujących przepisów. I tak nie przedłożono c. i k. Komendzie obwodowej statutów stowarzyszeń i spisu członków, dalej nawet urządzano zebrania i ogłaszano w prasie odczyty, koncerty i t. d., nie postarawszy się wprzód o przepisane pozwolenie od władz.

Wszystkim towarzystwom jakiegokolwiek rodzaju przypomina się obowiązek postarania się o zatwierdzenie statutów. W szczególności zwraca się uwagę na następujące postanowienie:

1. Władzą nadzorczą wszystkich stowarzyszeń jest c. i k. Komenda obwodowa, której należy podawać nazwiska wszystkich w skład wchodzących osób, oraz każdą zmianę w składzie zarządu.

2. O każdym zamierzonym zebraniu stowarzyszenia należy donieść poprzednio z podaniem dnia, godziny i porządku dziennego (programu); o zezwolenie zaś na urządzenie publicznych zebrań, odczytów, koncertów i t. d. ma się postarać najpóźniej na 8 dni naprzód.

W razie niezastosowania się do powyższych przepisów zostaną członkowie zarządu ukarani grzywną do 1000 kor. i ewentualnie zostanie zarządzone rozwiązanie odnośnego stowarzyszenia.

58.

Rozporządzenie odnośnie do ułatwienia uprawy buraków cukrowych.

W uzupełnieniu ogłoszenia C. i K. Komendy obwodowej z 15. marca 1916 r. E. Nr. 6582, w którym wyszczególniono ceny za buraki cukrowe z kampanii tegorocznej, podaje się do wiadomości interesowanych, co następuje:

1. Na zasadzie rozporządzenia C. i K. Wojennego General-Gubernatorstwa z 3 kwietnia 1916 r. Nr. 20702, właściciele rolni, którzy uprawiają buraki cukrowe, mogą otrzymać po pół puda cukru za każdą morgę gruntu, uprawionego burakami.

Powyższą ilość cukru otrzymują właściciele rolni z cukrowni po dokonanej uprawie buraków, a to w cenie po K. 16 40 h. za pud kryształu, a po K. 17 70 h. za pud kostki.

Cukrownie mają prowadzić osobny wykaz sprzedanych ilości cukru.

2. Przewóz nasion buraków cukrowych między obwodami w granicach C. i K. Okupacji nie podlega żadnemu ograniczeniu.

Poleca się władzom wykonawczym, aby w granicach C. i K. Okupacji nie czyniły przewozowi nasion buraków cukrowych żadnych przeszkód.

C. i k. Komenda obwodowa wyraża przekonanie, że tak z jednej strony dostаточно wymierzone ceny na buraki dla plantatorów buraków cukrowych jak i ułatwienia niniejszem rozporządzeniem w życie wprowadzone, zachęcą znaczniejszą ilość właścicieli rolnych do uprawy buraków.

Lublin, dnia 10 kwietnia 1916 r.

C. i K. Komendant Obwodu:

TURNAU m. p.
podpułkownik

59.

Obwieszczenie c. i k. generalnego gubernatorstwa wojskowego odnośnie do użycia ludności miejscowej do robót około budowy dróg i nad Wisłą.

W miesiącu maju, gdy wiosenne roboty polne będą na ogół ukończone, rozpocznie Zarząd wojskowy w obrębie Gen.-Gubernatorstwa większe roboty około budowy dróg i nad Wisłą. Do tych robót będzie użyta wielka ilość robotników.

Zarząd wojskowy powoła tych robotników z posród miejscowej ludności i utworzy z nich oddziały robotnicze.

Każdy z tych oddziałów będzie zajęty, o ile możności w obrębie swojej gminy lub w jej pobliżu. Użycie poszczególnych oddziałów w innych obwodach Generalnego Gubernatorstwa nie da się jednakże wszędzie uniknąć. Zaznacza się jednak wyraźnie, że wszystkie oddziały robotnicze użyte zostaną wyłącznie w obrębie Generalnego Gubernatorstwa dla austr.-węg. obszaru okupowanego w Polsce.

Do robót pociągnie się w miarę potrzeby wszystkich zdolnych do pracy mężczyzn. Wyjątek stanowią jedynie ci, których Komendy obwodowe w myśl udzielonych im szczegółowych wskazówek uwolnią ze względu na ich zawód lub dla innych ważnych powodów.

W razie potrzeby będą zatrudnione także kobiety, o ile się do tego dobrowolnie zgłoszą. Robotnicy będą odpowiednio wynagrodzeni i otrzymają stosowne pożywienie.

Zwraca się już teraz uwagę ludności na te zamierzone zarządzenia i na ich cel dlatego, aby nikt nie dawał wiary nieprawdziwym pogłoskom.

Ponieważ chodzi o roboty, które przyniosą znaczne korzyści gospodarcze całemu krajowi i przy których także każdy poszczególny robotnik będzie miał dostateczny zarobek, aby utrzymać siebie i swoją rodzinę, Zarząd wojskowy wyraża oczekiwanie, że wszyscy zdolni do pracy mężczyźni w dobrze zrozumianym własnym interesie zgłoszą się dobrowolnie do oddziałów robotniczych i unikną w ten sposób zarządzeń przymusowych. Zamierzone roboty są bowiem ze stanowiska wojskowego nieodzownie potrzebne i muszą być bezwarunkowo przeprowadzone.

Zarząd wojskowy spodziewa się, że nie będzie potrzebował użyć środków przymusowych.

Lublin, dnia 20 kwietnia 1916 r.

Za General-Gubernatora wojskowego:
DIETRICHSTEIN w. r., Jenerał Major.

60.

Zmiana nazw Nowo-Aleksandrya i Iwangorod.

C. i k. Naczelny Komendant armii zarządził mocą swych uprawnień w częściach Polski podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej, że miasto Nowo-Aleksandrya ma się w przyszłości nazywać historycznem imieniem Puławy, a Iwangorod historycznem imieniem Dęblin.

61.

Rozporządzenie c. i k. Komendy obwodowej odnośnie do przymusowego szczepienia ochronnego przeciw ospie.

Dnia 1 maja b. r. rozpocznie się doroczne powszechne, przymusowe i bezpłatne szczepienie ochronne przeciwko ospie. W tym celu dla miasta i przedmieść wyznaczono osiem odrębnych miejsc zboru. Dla dzielnic miasta i przedmieść, dotkniętych epidemią tyfusu plamistego i oddzielonych kordonem, wybrano następujące lokale:

- 1). ambulatoryum szpit. Jana Bożego ul. Bonifraterska, codziennie oprócz świąt od 11—1 g;
- 2). lokal towarzystwa wspomagania chorych izraelitów „Linias Hacedek“, ul. Lubartowska, Nr. 16. codziennie, oprócz świąt od 10—2 godz.;
- 3). laboratorjum miejskie (dawny Trybunał) Rynek, od 12—3 g. codziennie, oprócz świąt;
- 4). lokal szkoły ludowej ul. Tatarska Nr. 6 na przedmieściu Kalinowszczyzna, codziennie prócz świąt od 8—12 godz.

Dla dzielnic miasta i przedmieść, wolnych od epidemii tyfusu plamistego:

- 1). ambulatorjum szpitala Św. Wincentego à Paulo, ul. Początkowska, codziennie, prócz świąt od 11—1 godz.;
- 2). ambulatorjum szpitala chorób dzieciennych, ul. Początkowska, codziennie, prócz świąt od 9—11 godz.;
- 3). lokal szkoły ludowej XI. ul. Foksalna Nr. 15 na przedmieściu Piaski, codziennie, prócz świąt od 8—12 godz.
- 4). lokal sądu gminnego 4 okręgu Lubelskiego na przedmieściu Rury Brygidkowskie, w poniedziałki, wtorki, piątki i soboty od 8—2 godz., w środy zaś i czwartki od 3—6 godz. za wyjątkiem dni świątecznych.

Na powyżej wymienione miejsca zboru w dniach i godzinach oznaczonych mają przychodzić do szczepienia;

- 1). rodzice ze zdrowymi dziećmi, będącymi w wieku od 3 miesięcy zwyż i zupełnie nie szczepionemi;
- 2). dzieci starsze, a również wszystkie osoby dorosłe, które w ostatnich pięciu latach t. j. od 1911 do 1916 roku były nie szczepione albo też, które w tym czasie były szczepione bez pomyślnego jednak wyniku.

Wyszczególnione osoby winne są jawić się czysto wymyte i w czystej bieliźnie, nie wolno jednak pod surową osobistą odpowiedzialnością przychodzić do szczepienia z dzielnic, dotkniętych tyfusem plamistym na miejsca zboru, znajdujące się w dzielnicach wolnych od zarazy, również surowo zabrania się pokazywać się na miejscu publicznego szczepienia z mieszkań, gdzie panuje jakakolwiek choroba zakaźna,

Oprócz wyznaczonych punktów zbornych wszyscy lekarze, biorący udział w powszechnem, bezpłatnem szczepieniu, będą mogli otrzymać z c. i k. Komendy obwodowej krowiankę w ilości 10 % od zużytej publicznie na cele prywatne oraz będą mogli szczepić w swoich pokojach ordynacyjnych.

Ponadto na miejscach publicznego szczepienia będą wydawane bezpłatne świadectwa lekarskie o dokonaniem szczepienia, kto jednak nie wykaże się odpowiedniem świadectwem, ten od dn. 1 czerwca nie dostanie karty na chleb lub cukier, a również paszportu (przepustki) na wyjazd; w razie zaś stwierdzenia faktu uchylenia się od szczepienia bez dostatecznych ku temu powodów, winny podpadnie karze pieniężnej w kwocie 50 koron.

Lublin, dnia 20 kwietnia 1916 r.

C. i k. Komendant Obwodu:
T U R N A U m. p.
podpułkownik.

62.

Środki zapobiegawcze przeciw niebezpieczeństwu kornika.

Lasy, które z powodu działań wojennych wiele ucierpiały, są obecnie narażone bardziej na niebezpieczeństwo kornika jak zwykle.

Celem zapobieżenia ewentualnemu rozmnażaniu się kornika należy ze strony właścicieli lasów zastosować odpowiednie zapobiegawcze metody, a mianowicie przez założenie łapek w postaci ściętego okorowanego drzewa szpilkowego, jakoteż przez stałe oczyszczenie lasów z wierzchów, złomów i chrustu.

Gdyby powyższe zarządzenie nie zostało przez właścicieli lasów odpowiednio wykonane, nakaże c. i k. Komenda obwodowa wykonanie tegoż z urzędu na koszt odnośnych właścicieli.

63.

Prowadzenie metryk (rejestrów stanu).

Stosownie do rozkazu c. i k. generalnego gubernatorstwa wojskowego w Lublinie z dnia 23 kwietnia 1916 Nr. 15885 powierza się pastrowi gminy wyznaniowej Ewangelicko-luterskiej w Lublinie z filiami w Końskiej Woli i Cycowie na podstawie § 3 rozporz. Naczelnego Komendanta armii z dnia 23 kwietnia 1915 r. Cz. Nr. 9 prowadzenie metryk (rejestrów stanu) dla wiernych jego wyznania w obwodzie gminy wyznaniowej. Poza tym obwodem mają prowadzić rejestry stanu dla wiernych wyznania ewangelicko-luterskiego wójtowie w swoich gminach.

64.

Przywóz towarów z ces. niemieckiego obszaru okupowanego.

1) Przywóz towarów z ces.-niemieckiego obszaru okupowanego przez północną granicę obwodu puławskiego, lubartowskiego i chełmskiego jest wzbroniony.

2) Pozwolenie na przywóz może być wyjątkowo udzielone przez c. i k. Generalne Gubernatorstwo Wojskowe.

Prośby o pozwolenie należy wnosić ośtemplowane do c. i k. Komendy Obwodowej, załączając świadectwo handlowe.

3) Przywóz bez pozwolenia choćby tylko usiłowany, ukarze się w myśl rozporządzenia c. i k. Naczelnej Komendy Armii z 19 sierpnia 1915 N. 30 grzywną do 2000 Koron albo aresztem do 6 miesięcy.

4) Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

65.

Zakaz pokątnego pisarstwa.

Mimo licznych obwieszczeń coraz częściej dochodzi do wiadomości władz, że nieuprawnieni pisarze pokątni wyzyskują nieświadomość uboższych kół ludności, aby zapomocą różnych krętactw osiągnąć materialny zysk.

Podaje się przeto znów do ogólnej wiadomości, że przeciw pokątnemu pisarstwu, które jest także karane według rosyjskich ustaw, wystąpi się z najostrzejszymi karami we wszystkich wypadkach, które dojdą do wiadomości urzędowej.

Wszyscy wójtowie i sołtysi mają dla tego ostrzedz z naciskiem ludność przed zwracaniem się o poradę do jakiegokolwiek pisarza pokątnego albo o jakąkolwiek interwencję u c. i k. Władz i przy tej sposobności zwrócić uwagę, że każdy jest uprawniony, swą prośbę przedłożyć władzom ustnie lub pisemnie; dla nieumiejących pisać jest urząd gminny obowiązany potrzebne pisemne podania protokołarnie z urzędu opisać i bezpłatnie podanie sporządzić.

Każde sporządzenie podań za pieniądze przez osoby nieuprawnione do tego będzie przez c. i k. Komendę obwodową w myśl rozporz. Naczelnego Komendanta armii z dn. 19 sierpnia 1915 r. Nr. 30, karane grzywną do 1000 koron, względnie aresztem do 6 miesięcy.

66.

Podporządkowanie zakładów hutniczych.

Rozkazem Naczelniej Komendy armii z dnia 19. kwietnia 1916 r. M. V. Nr. 27. 434/I/P zmieniającym rozkaz N. K. A. z dn. 9. listopada 1915 Op. M. V. Nr. 106.431 (ogłoszony w dzienniku urzędowym c. i k. Komendy obwodowej cz. III. z r. 1915 Nr. 38) zostały także wszystkie zakłady hutnicze przerabiające żelazo w obwodach Końsk, Wierzbnik, Kielce i Opatów jakoteż i dawne rosyjskie państwowe zakłady hutnicze bezpośrednio c. i k. wojskowemu urzędowi górniczemu w Dąbrowie.

Postanowienie powyższego rozkazu N. K. A. z dn. 9 listopada 1915. r. mają analogiczne zastosowanie i na te dalsze zakłady.

67.

Środki zapobiegawcze przeciw rozszerzaniu się chrabąszczów.

W celu powstrzymania niebezpieczeństwa grożącego kulturom owocowym i ogrodowym od chrabąszczy mają naczelnicy gmin jak najprędzej zarządzić, aby cała ludność, a zwłaszcza młodzież szkolna zajęła się jak najwięcej zbieraniem i niszczeniem tych ze wszech miar szkodliwych owadów.

Wylępienie chrabąszczy przynosi bezpośrednią korzyść dla ogrodowego i owocowego gospodarstwa na późniejsze czasy, a zebrane chrabąszcze są doskonałym pokarmem dla drobiu i świń, co przy szczupłości innych środków pożywienia przedstawia podwójną wartość.

Jest wskazanem, rano albo przed południem strząsać chrabąszcze z drzew, zbierać je i zabijać potem gorącą wodą. W tym stanie mogą być używane jako pokarm. Gdyby się zebrało tak wielkie ilości, że nie możnaby ich zaraz zużytkować, można zabite chrabąszcze, wysuszywszy na słońcu lub na piecu, chować i na później.

Nauczyciele powinni pouczyć dzieci szkolne o sposobie postępowania, a osoby wpływowe w gminie ludność.

Za zebrane chrabąszcze mają wójtowie wypłacać dzieciom wynagrodzenie.

68.

Podjęcie dalszych czynności Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na obszarze c. i k. Generalnego Gubernatorstwa.

W myśl rozkazu c. i k. Generalnego Gubernatorstwa wojskowego z dn. 13 marca 1916 r. A. Nr. 11950 otrzymało Towarzystwo wzajemnych przymusowych ubezpieczeń od ognia w Warszawie zezwolenie na podjęcie czynności swych na obszarze c. i k. Generalnego Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie. Powyższe Towarzystwo utworzy w Lublinie filję, która będzie załatwiać będzie czynności na austr.-węgierski obszar okupowany.

Opłaty od ubezpieczeń mają być ściągane przez urzędy gminne do kasy c. i k. Komendy obwodowej.

Uznanie dla sołtysa Michała Wydry.

Sołtysowi Michałowi Wydrze w Czechowie gmina Konopnica wyraża się za pilność okazaną w sprawowaniu swych obowiązków służbowych i za jego skuteczną działalność uznanie c. i k. Komendy obwodowej,

Ponadto przyznaje się wspomnianemu sołtysowi remuneration w kwocie 50 koron.